

सार्वजनिक सुरक्षा नियमावली, २०५८

नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित मिति

२०५८।२।२२

सार्वजनिक सुरक्षा ऐन, २०४६ को दफा १४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ** : (१) यी नियमहरूको नाम “सार्वजनिक सुरक्षा नियमावली, २०५८” रहेकोछ।

(२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. **परिभाषा** : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा,-

(क) “ऐन” भन्नाले सार्वजनिक सुरक्षा ऐन, २०४६ सम्भन्नु पर्दछ।

(ख) “उचित र पर्याप्त आधार” भन्नाले नियम ३ मा उल्लिखित वा त्यस्तै प्रकारको अन्य आधार सम्भन्नु पर्छ।

३. **उचित र पर्याप्त आधार** : (१) कुनै व्यक्तिले देहायको कुनै वा सबै काम कुरा गर्न लागेको छ वा तयारी गरेको छ वा त्यस्तो काम कुरा गर्ने संगठित समूह वा सो समूहसँग आवद्ध व्यक्तिले त्यस्तो काम कुरा गराउन लागेको छ भन्ने स्थानीय अधिकारी विश्वस्त हुने कुनै स्रोतबाट जानकारी हुन आएमा नेपाल को सार्वभौमसत्ता, अखण्डता वा सार्वजनिक शान्ति र व्यवस्थामा तत्काल खलल पर्न सक्ने उचित र पर्याप्त आधार भएको मानिनेछ :-

(क) नेपाल को सार्वभौमसत्ता, अखण्डता वा सार्वजनिक शान्ति र व्यवस्थामा तत्काल खलल पार्ने उद्देश्यले मानिसको ज्यान मार्ने, मानिसको शरीरमा हानी नोक्सानी पुऱ्याउने, मानिस अपहरण गर्ने, आगजनी, लुटपिट गर्ने वा हातहतियार वा बल प्रयोग गरी हिंसात्मक विध्वंसात्मक कार्य गर्ने, गराउने,

(ख) विध्वंसात्मक उपायद्वारा राज्यसत्ता परिवर्तन गर्ने, गराउने उद्देश्यले भय वा त्रासको वातावरण सिर्जना गर्न सरकारी कार्यालय, सार्वजनिक सम्पत्ति, वित्तीय संस्था, औद्योगिक र व्यापारिक प्रतिष्ठान, शिक्षण संस्था वा व्यक्तिगत सम्पत्तिमा

विष्फोट, आगजनी, तोडफोड वा लुटपाट गर्ने वा नोक्सान पुऱ्याउने, पुऱ्याउन लगाउने,

- (ग) जनसाधारणमा भय वा संत्रासको वातावरण सिर्जना गर्न कुनै किसिमको विष्फोट, आगजनी, तोडफोड, लुटपाट, अपहरण वा आक्रमण वा हिंसात्मक कार्य गर्न दुरुत्साहित गर्ने, गराउने,
- (घ) विध्वंसात्मक वा अपराधिक बलको प्रदर्शन वा प्रयोग गर्ने, गराउने, आतंककारी कार्यमा संलग्न कुनै संगठनको वा समूह वा त्यस्तो समूहको भातृ संगठन वा त्यस्तो समूहको समर्थक संगठनका लागि जवर्जस्ती नगद वा जिन्सी उठाउने वा त्यस्तो संगठनको तर्फबाट कुनै किसिमको पर्चा, पम्पलेट वा प्रचार सामग्री टाँस्ने, वितरण गर्ने, गराउने ।

(२) कुनै व्यक्तिले देहायको कुनै वा सबै काम कुरा गर्न वा गराउन लागेको छ वा कुनै व्यक्तिको उपस्थितिले त्यस्तो काम कुरा हुन सक्छ भन्ने स्थानीय अधिकारीलाई कुनै स्रोतबाट जानकारी हुन आएमा सर्वसाधारण जनताको हित वा विभिन्न जात, जाति वा सम्प्रदायहरु बीचको सुसम्बन्धमा खलल पर्न सक्ने उचित र पर्याप्त आधार भएको मानिनेछ :-

- (क) कुनै व्यक्तिले कुनै धर्म, जात, जाति, भाषा र सम्प्रदाय प्रति लेखेर, बचनले वा भाषण वा यस्तै अन्य कुनै माध्यमबाट अपमानजनक व्यवहार प्रदर्शन गरी विभिन्न धर्म, जात, जाति वा सम्प्रदाय बीचमा बैमनस्य उत्पन्न गर्ने, गराउने प्रयास गरेमा,
- (ख) कुनै व्यक्तिले लेख, रचना, प्रवचन, भाषण, प्रदर्शन वा अन्य यस्तै कुनै माध्यमबाट विभिन्न धर्म, जात, जाति वा सम्प्रदायहरुका बीचमा धार्मिक जातीय वा साम्प्रदायिक दंगा गर्ने, गराउने उद्देश्यले कुनै काम गर्ने, गराउने प्रयत्न गरेमा,
- (ग) कुनै व्यक्तिको कुनै स्थानमा हुने उपस्थिति वा कार्यक्रमले धार्मिक, जातीय वा साम्प्रदायिक तनाव वा दंगा हुन सक्ने वातावरण सिर्जना हुन सक्ने भएमा ।

४. **आदेश जारी गर्दाको कार्यविधि** : (१) स्थानीय अधिकारीले ऐनको दफा ३.१ बमोजिम नजरबन्दको आदेश जारी गर्दा नियम ३ को उपनियम (१) मा उल्लिखित उचित र पर्याप्त आधारहरू मध्ये कुनै एक आधार खुलाउनु पर्नेछ ।

(२) स्थानीय अधिकारीले ऐनको दफा ३.२ बमोजिम स्थानहदको आदेश जारी गर्दा नियम ३ को उपनियम (२) मा उल्लिखित उचित र पर्याप्त आधारहरू मध्ये कुनै एक आधार खुलाउनु पर्नेछ ।

(३) कुनै व्यक्तिलाई ऐनको दफा ३.१ बमोजिम नजरबन्दको आदेश जारी गर्दा त्यसरी जारी गरिएको आदेशको प्रति निजलाई थुनामा राख्ने कार्यालयलाई समेत दिनु पर्नेछ ।

(४) स्थानीय अधिकारीले ऐनको दफा ३.१ वा ३.२ बमोजिम नजरबन्द वा स्थान हदको आदेश जारी गर्दा नजरबन्द वा स्थान हदमा राख्नु पर्ने व्यक्तिको पूर्वक्रियाकलाप तथा शान्ति र व्यवस्थामा तत्काल खलल पर्न सक्ने एवं हिंसात्मक कार्य गर्न दुरुत्साहित गर्ने, गराउने प्रकारका कुनै चीन वस्तु बरामदभएमा त्यस्तो बरामदभएको चिजवस्तुको बरामदी मुचुलका सहितका कागजात मिसिल फाइलमा संलग्न गर्नु पर्नेछ ।

(५) नजरबन्द राख्ने गरी आदेश जारी गर्दा नजरबन्द राख्ने कारण सहितको सूचना समेत नजरबन्दमा राखिने व्यक्तिलाई दिनु पर्नेछ ।

(६) स्थानहदको वा नेपाल बाहिर जान रोक्ने आदेश जारी गर्दा पनि नजरबन्द राख्ने आदेश जारी गर्दा अपनाइने कार्यविधिको पालना गर्नु पर्नेछ ।

(७) स्थानीय अधिकारीले ऐन तथा यस नियम बमोजिम आदेश जारी गर्दा नजरबन्द राख्ने आदेश अनुसूची-१, स्थानहदको आदेश अनुसूची-२, नेपाल बाहिर जान रोक्ने आदेश अनुसूची-३ र नजरबन्दको आदेश जारी गरेपछि नजरबन्दमा राखिएको व्यक्तिलाई दिइने जानकारीको सूचना अनुसूची-४ मा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

५. **निवेदन गर्न सक्ने** :- (१) ऐनको दफा ३ बमोजिम जारी भएको आदेशबाट मर्का पर्ने व्यक्तिले आफूलाई मर्का परेको व्यहोरा खोली गृह मन्त्रालय समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ र त्यस्तो निवेदन उपर गृह मन्त्रालयले सो आदेश जारी गर्दा लिइएका आधार कागजात र पर्चा सहितको मिसिल फाइल भिकार्ई जाँचबुझ गर्दा स्थानीय अधिकारीले जारी गरेको आदेश कायम राख्न मुनासिव नदेखेमा खारेज गर्न सक्नेछ ।

(२) स्थानीय अधिकारीले जारी गरेको आदेश उपनियम (१) बमोजिम खारेज गर्नु पर्ने नदेखिएमा आफ्नो राय सहित सम्बन्धित व्यक्तिको निवेदन र स्थानीय अधिकारीको कार्यलयबाट प्राप्त मिसिल गृह मन्त्रालयले नेपाल सरकार समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम पेश भएको मिसिल कागजात, निवेदन र गृह मन्त्रालयको राय समेत विचार गरी नेपाल सरकारले मनासिब सम्भेमा स्थानीय अधिकारीले जारी गरेको आदेश खारेज गर्न सक्नेछ ।

६. **आदेश हेरफेर गर्ने वा खारेज गर्ने अधिकार :-** (१) नजरबन्द रहेको वा स्थान हद गरिएको वा नेपाल बाहिर जान नदिइएको व्यक्तिको चाल चलन सुधिएमा वा परिस्थितिको विचारबाट निजलाई नजरबन्द वा स्थान हद राख्नु नपर्ने वा नेपाल बाहिर जान दिनुपर्ने देखिएमा ऐनको दफा ३.१ बमोजिम आदेश जारी गर्ने अधिकारीले जारी गरेको आदेशलाई जहिलेसुकै पनि हेरफेर वा खारेज गर्न सक्नेछ ।

(२) उप-नियम (१) बमोजिम आदेश हेरफेर वा खारेज गर्दा अधिकार प्राप्त अधिकारीले आवश्यक देखेमा सो व्यक्तिको कागज गराउन वा जमानी लिन वा दुवै गर्न सक्नेछ ।

७. **खारेजी :** (१) सार्वजनिक सुरक्षा नियम , २०१९ खारेज गरिएको छ ।

(२) सार्वजनिक सुरक्षा नियम, २०१९ बमोजिम भए गरेका काम कारवाही यसै नियमावली बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

अनुसूची-१

(नियम ४ को उपनियम (७) सँग सम्बन्धित)

नजरबन्दको आदेश

नेपाल को जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारी (स्थानीय अधिकारी वा निजको निमित्त भई काम गर्ने अधिकारी) म (आदेश दिने अधिकारीको नाम) ले नेपाल को सार्वभौमसत्ता, अखण्डता वा सार्वजनिक शान्ति र व्यवस्थामा तत्काल खलल पर्न सक्ने तपाईंले गर्न लागेको वा तयारी गरी गरेको वा गराउन लागेको काम कुरा गर्नबाट तपाईंलाई रोक्नुपर्ने देहायको उचित र पर्याप्त आधार भएकोले सार्वजनिक सुरक्षा ऐन, २०४६ को दफा ३.१ द्वारा प्रदान गरिएको अधिकार प्रयोग गरी जिल्ला, न.पा./गा.वि.स. वडा नं. बस्ने तपाईं लाई नजरबन्द राख्न यो आदेश दिएको (जारी गरेको) छु ।

नजरबन्द राख्नुपर्ने कारण र आधारहरु

- (क)
- (ख)
- (ग)

आदेश दिने अधिकारीको दस्तखत र ओहदा

ईति सम्बत् साल महिना गते रोज शुभम् ।

अनुसूची-२

(नियम ४ को उपनियम (७) सँग सम्बन्धित)

स्थानहदको आदेश

नेपाल को जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारी (स्थानीय अधिकारी वा निजको निमित्त भई काम गर्ने अधिकारी) म (आदेश दिने अधिकारीको नाम) ले नेपाल को सर्वसाधारण जनताको हित वा विभिन्न जात, जाति वा सम्प्रदायहरु बीचको सुसम्बन्धमा खलल पर्न सक्ने तपाईंले गर्न वा गराउन लागेको
..... दङ्गा तनाव हुन सक्ने वातावरणको सृजना
..... वैमनष्य उत्पन्न गर्ने गराउने काम कुरा गर्नबाट तपाईंलाई रोक्नु पर्ने देहायकोउचित र पर्याप्त आधार भएकोले सार्वजनिक सुरक्षा ऐन, २०४६ को दफा ३.२ द्वारा प्रदान गरिएको अधिकार प्रयोग गरी लाई जिल्ला, न.पा./गा.वि.स. बडा नं. मा नबस्नु जिल्ला, न.पा./गा.वि.स. बडा नं. मा नबस्नु जिल्ला/ न.पा./गा.वि.स. बडा नं. मा मात्र बस्नु भनी स्थानहदको आदेश दिएको (जारी गरेको) छु ।

स्थानहद गर्नुपर्ने कारण र आधारहरु

(क)

(ख)

(ग)

आदेश दिने अधिकारीको दस्तखत र ओहदा

ईति सम्बत् साल महिना गते रोज शुभम् ।

अनुसूची-३

(नियम ४ को उपनियम (७) सँग सम्बन्धित)

नेपाल बाहिर जान रोक्ने आदेश

नेपाल सरकार, गृह मन्त्रालयको सचिव म (आदेश दिने अधिकारीको नाम) ले सार्वजनिक सुरक्षा ऐन, २०४६ को दफा ३.३ बमोजिम तपाईंलाई प्रतिकूल असर पर्न सक्ने काम कुरावाट रोक्नु पर्ने देहायको उचित र पर्याप्त आधार भएकोले सो ऐनको दफा ३.३ द्वारा प्रदान गरिएको अधिकार प्रयोग गरी तपाईंलाई श्री ५ को सरकारको स्वीकृति बिना नेपाल बाहिर नजान भनी यो आदेश दिएको (जारी गरेको) छु ।

नेपाल बाहिर जान नदिनुपर्ने कारण र आधारहरु

- (क)
- (ख)
- (ग)

आदेश दिने अधिकारीको दस्तखत र ओहदा

ईति सम्वत् साल महिना गते रोज..... शुभम् ।

अनुसूची-४

(नियम ४ को उपनियम (७) सँग सम्बन्धित)

जानकारीको सूचना

..... जिल्ला न.पा./गा.वि.स. वडा. नं.
वस्ने तपाईं लाई सार्वजनिक सुरक्षा ऐन, २०४६ को दफा ३.१ बमोजिम
नजरबन्द गर्न साल महिना..... गते रोज मा आदेश
जारी भएकोले सो आदेश यसैसाथ छ । नेपाल को सार्वभौमसत्ता, अखण्डता वा सार्वजनिक शान्ति
र व्यवस्थामा तत्काल खलल पर्न सक्ने काम कुरावाट रोक्न तपाईंलाई
थुनामा राख्नु पर्ने सो आदेशमा उल्लिखित उचित र पर्याप्त आधार भएको जानकारीको सूचना
दिइएको छ ।

जानकारी सूचना दिने अधिकारीको,

दस्तखत :

पद:

कार्यालयको नाम :

ईति सम्बत् साल महिना गते रोज..... शुभम् ।